

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

11 De pertinentibus ad quosdam hominum status.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

¶ Præterea. Simonia est maximum peccatum: sed simonia cum sit species auaritia, est contra præcepta secundæ tabulæ. ergo peccata, quæ sunt contra præcepta secundæ tabulæ, sunt grauiora.

SED CONTRA est, q̄ peccata contra præcepta primæ tabulæ, sunt infidelitas, desperatio, & alia huiusmodi, quæ sunt grauiissima peccata. ergo peccata, quæ sunt contra præcepta primæ tabulæ, sunt grauiora.

23. q. 75. ar. 2. ad 2. & ar. 3. c. & 22. q. 10. ar. 2. c. 23. q. 34. ar. 2.

RESPON. Dicendum, q̄ formalis ratio peccati mortalis consistit in auersione a Deo. Si enim esset inordinata conuersio ad bonum commutabile sine auersione a Deo, non esset peccatum mortale: præcepta autem primæ tabulæ secundum se ordinant directe hominem in Deum, unde dicuntur ad dilectionem Dei pertinere. Et ideo peccata, q̄ sunt contra præcepta primæ tabulæ, directe & secundum se important auersionem a Deo: peccata autem, quæ sunt contra præcepta secundæ tabulæ, per se quidem deordinant nos principaliter circa bona commutabilia, circa quæ ordinamur per præcepta secundæ tabulæ, ex consequenti autem deordinant nos a Deo. In vnoquoque autem genere potissimum est id, quod est per se: unde peccata, quæ sunt contra præcepta primæ tabulæ, secundum suum genus, sunt grauiissima in genere peccatorum.

AD PRIMUM ergo dicendum, q̄ contemptus Dei per se intentus est in peccatis, quæ sunt contra præcepta primæ tabulæ, sic autem non ex necessitate includitur in peccatis, quæ sunt contra præcepta secundæ tabulæ. Non enim ille, qui fornicatur, intendit hoc agere in contemptum Dei, sed intendit principaliter delectari, ad quod consequitur, q̄ Deum contemnat, præter principalem intentionem mandata eius transgrediens.

AD SECUNDUM dicendum, q̄ simonia non est maximum peccatum simpliciter, sed maximum inter illa quæ committuntur circa contractus pecuniariorum, & hoc etiam est ex hoc, q̄ irreuerenter se habet homo ad res sacras, in quo attingit peccata, quæ sunt contra præcepta primæ tabulæ.

QUESTIO XI.

DEINDE quæsitum est de his, quæ pertinent specialiter ad quosdam hominum status.

- ¶ Et primo, De his, quæ pertinent ad prælatos.
- ¶ Secundo, De his, quæ pertinent ad doctores.
- ¶ Tertio, De his, quæ pertinent ad religiosos.
- ¶ Quarto, De pertinentibus ad clericos.

¶ Circa primum quæsitum sunt tria.

- ¶ Primo, Vtrum B. Mattheus vocatus sit statim a theloneo ad statum apostolatus, & perfectionis.
- ¶ Secundum, Vtrum ille, qui eligitur canonicè in episcopum, melius faciat consentiendo electioni de se factæ, vel eam recusando.
- ¶ Tertio, Vtrum prælatus, qui dat beneficiû ecclesiasticû alicui suo consanguineo speras per hoc suum genus exaltari, & ditari, committit simoniâ.

ARTICVLVS XXI.

Vtrum B. Mattheus fuerit vocatus statim de theloneo ad statum apostolatus & perfectionis.

ar. 1. argui. 1. ar.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur quod B. Mattheus non fuit vocatus statim de the-

loneo ad statum apostolatus & perfectionis. Dicit enim Gregorius super Ezechielem. Nemo repente fit summus: sed status apostolatus, & perfectionis euangelicæ est summus status humana vitæ. ergo Mattheus non fuit statim vocatus ad statum perfectionis, & apostolatus.

SED CONTRA est, q̄ Hieronymus dicit sup Mattheum, q̄ de publicano repete fit apostolus. Et Beda dicit super Lucam, q̄ de publicano in apostolum, de theloneo in euangelistam mutatus est. Et quædam gl. dicit Luc. 5. Quod nullam prorsus cogitationem, vel respectum huius vitæ sibi reseruauit, quod est perfectio euangelicæ, ergo statim vocatus est ad statum apostolatus, & perfectionis.

RESPON. Dicendum, quod quæstio ista ex verbis Euangelij determinari potest. Si enim loquamur de apostolatu, manifestum est secundum narrationem Matthei, Marci, & Luca, quod Dominus post vocationem Matthei aliquanto spatio temporis interiecto ex suis discipulis 12. apostolos eligit, inter quos vnus fuit Mattheus. Et sic patet quod statim a principio fuit vocatus ad discipulatum Christi, non autem ad apostolatum, nisi secundum præordinationem Christi, qui cum in apostolum sumendum disponebat: & secundum hoc intelligenda sunt verba Hieronymi, & Bedæ. Si autem loquamur de perfectione euangelicâ, sic manifestum est, quod statim a principio vocatus est ad statum perfectionis. Dicitur enim Lucæ 5. quod surgens relictis omnibus secutus est eum, quod etiam ad discipulatum Christi pertinebat, secundum illud quod dicitur Lucæ 14. Nisi quis renunciauerit omnibus his quæ possidet, non potest esse discipulus meus.

Ar. 2. ad 2.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod summum in vita humana potest accipi dupliciter. Vno modo, secundum comparationem status ad statum, secundum quod in humana vita vnus status est maior alio, & aliquis est summus, & sic nihil prohibet aliquem fieri repente summum, id est, attingere ad statum summum. Et hoc apparet tam in spirituali, quam in seculari. Inueniuntur enim aliqui statim a pueritia ad statum religionis, qui est perfectissimus, conuolasse vel proprio arbitrio, sicut beatus Ioan. Baptista, & beatus Benedictus: vel etiam deuotione parentum, sicut illi qui monasterijs traduntur a parentibus. Sic non oportet vt aliquis seculari vita exerceatur antequam ad religionem transeat sicut non oportet q̄ aliquis exerceatur in laicali vita, antequam clericus fiat. Similiter etiam aliqui repente assumuntur ad regnû, vel ab ipsa pueritia, sicut Salomon & Iosias reges Iuda. vel etiam in ultimo statu, sicut Saul. Et Eccles. 6. dicitur, q̄ de carcere carnisq; interdum quis ad regnû progreditur. Alio modo, potest accipi summum per comparationem graduum, qui sunt perfectio vnus hominis. & sic intelligit Gregor quod nemo repente fit summus. Dicit enim Augustinus super canonicam Ioan. q̄ charitas non mox vt nascitur, perfecta est. Nam vt perficiatur, nascitur: cum fuerit nata, nutritur: cum fuerit nutrita, roboratur. cum fuerit roborata, perficitur. Contingit tamen quandoq; quod vnus homo repete incipit ab altiori gradu sanctitatis quam sit summum ad quod pertingit perfectio alterius hominis, ut patet de B. Benedicto, de quo Gregor. dicit in 2. dial. quod præsentis, & secuturi omnes agnoscant, Benedictus puer conuersationis gratiam a perfectione coepisse.

ARTI-

Utrum melius faciat qui consentit electioni canonice de se facta, quam qui eam recusat.

22. q. 87. ar. 1. ad 1. & ar. 2. o. 2. 4. d. 19. ar. 4. ad 4.

AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur quod melius faciat qui consentit electioni canonice de se facta, quam qui eam recusat. Dicit enim Gregor. 12. moral. Potestas cum percipitur non ex libidine amanda est: sed quando aliquis per canonicam electionem episcopalem dignitatem adipiscitur, non percipit eam ex libidine. ergo debet eam amare. non ergo debet eam recusare.

SED CONTRA est, quod Greg. dicit 28. moral. quod prelatio per meliorem intentionem fugienda est.

RESPOND. Dicendum, quod in eo qui electioni canonice de se facta consentit, considerari precipue debet quid intendit. Si enim intendit aliquid temporale, puta honorem, diuitias, excutere se a iugo religionis, aut aliquid huiusmodi, manifestum est quod est praua intentio, unde melius faceret si non assentiret: si autem intendit profectum ecclesie, sic planum est quod bona est intentio. Unde Aug. dicit 19. de ciuit. Dei. In actione non amandus est honor in hac vita, siue potentia, sed opus ipsum si recte atque utiliter sit, id est, ut valeat ad salutem subditorum. Et inducit illud Apostoli quod habetur 1. ad Thi. 3.

Si quis episcopatum desiderat, bonum opus desiderat. Sed tamen sciendum est, quod ad hoc opus maxima requiritur idoneitas, quia ut Greg. dicit in pastor. Tantum actionem populi debet actio transeendere presulis, quantum distare solet a grege vita pastoris, ad quod humana fragilitas secundum proprias vires sufficiens non est, secundum illud Apostoli 2. ad Cor. 3. Et ad hanc quis tam idoneus? sed tamen ex auxilio gratie diuine homines idonei & sufficientes redduntur, sicut ipse postmodum subdit. Idoneos nos fecit ministros noui testamenti. Potest ergo aliquis laudabiliter considerans proprium defectum, ex humilitate officium prelationis recusare. sicut Iere. dicit. Nescio loqui, quia puer ego sum: potest etiam laudabiliter consentire ex charitate fraterna, ut salutem proximorum procuraret, sicut Esaias qui dicit. Ecce ego, mitte me. Sed sicut Greg. dicit in pastor. In utroque est subtiliter intuentum, quia & is qui recusauit, plene non restitit: & is qui mitti voluit, ante se per altaris calculum purgatum vidit. ne aut non purgatus adire quisque sacra ministeria audeat: aut que superna gratia elegit sub humilitatis specie supernae dispositioni contradicat. Quia ergo valde difficile est purgatum se quemlibet posse agnoscere, prelationis officium tutius declinatur, non tamen pertinaciter, cum ad suscipiendum hoc superna voluntas agnoscitur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod illud verbum Greg. non debet sic intelligi. Potestas cum ex libidine percipitur, amanda est: sed ita, Potestas cum percipitur, non est amanda ex libidine: subdit enim, Sed ex longanimitate toleranda.

AD SECVNDVM dicendum, quod melior est intentio prelationem fugientium secundum proprium desiderium, dummodo non adsit necessitas ex parte imponentis hoc onus. Unde Aug. dicit 19. de ciuit. Dei. Superior locus, sine quo populus regi non potest, & si ita teneatur ut decet, tamen indecenter appetitur. Otium enim sanctum quaerit charitas veritatis, negotium iustum suscipit necessitas charitatis.

Utrum prelati qui dat beneficium alicui suo consanguineo, ut exaltet, simoniam committat.

CIRCA tertium sic proceditur. Videtur quod prelati, qui dat beneficium ecclesiasticum alicui suo consanguineo, vel amico, ut alij eius consanguinei exaltentur, simoniam committat. Est enim simonia studiosa voluntas emendi, vel vendendi aliquid spirituale, aut spiritali annexum: sed in casu predicto videtur esse emptio, & venditio, in quibus est liberalitas. hic autem hoc speratur, ut liberaliter recompenset. ergo est ibi simonia.

SED CONTRA est, quod Esaias 33. super illud, Beatus qui excutit manus suas ab omni manere, dicit glo. quod triplex est manus, a manu, a lingua, ab obsequio, quorum nullum est in proposito casu. ergo non est ibi simonia.

RESPOND. Dicendum, quod cum simonia circa emptionem, & venditionem consistat, hic distinguendum videtur, quia si prelati intendit obligare eum cui dat beneficium ecclesiasticum ad aliquam recompensationem faciendam sibi, vel suis consanguineis, intentio simoniaca est: intendit enim quandam tacitam venditionem. Si vero non intendat eum obligare, sed intendat, quod ille sibi, vel sua propria sponte temporaliter recompenset, est quidem praua intentio, & carnalis, sed non simoniaca.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod secundum Philosopho. in 4. Ethico. Liberalitas non est circa quemlibet usum pecunie, sed est circa dationes, & sumptus, simonia autem est circa emptionem, & venditionem.

QVAESTIO XII.

DEINDE circa doctores quae sita sunt duo. **Q**uod primo, Si doctor semper praedicauit, aut docuit principaliter propter inanem gloriam, utrum habeat aureolam, si in morte poeniteat. **Q**uod secundo, Utrum si ex doctrina alicuius doctoris aliqui reuocentur a meliori bono, utrum ille doctor teneatur illam doctrinam reuocare.

ARTICVLVS XXIII.

Utrum ille qui semper propter inanem gloriam docuit, per poenitentiam aureolam recuperet.

AD PRIMVM sic procedebatur. Videtur quod ille qui semper propter inanem gloriam docuit, per poenitentiam aureolam recuperet. Aureola, n. doctrinae debetur fructus, scilicet conuersioni fidelium, sicut illud ad Phil. 3. Gaudium meum, & corona mea: sed potuit contingere, quod ex praedicatione eius, qui propter inanem gloriam principaliter praedicauit, secutus est fructus conuersionis fidelium, ergo si poeniteat, debetur ei aureola.

Quod praeterea, sicut virginitati debetur aureola, ita & doctrinae: sed si illa quae cum virgo sit carne, mentem tamen est corrupta, poenitentiam agit, recuperat aureolam. ergo pari ratione, & doctor qui propter inanem gloriam praedicauit.

SED CONTRA est, quod opera mortua per poenitentiam non reuiuiscunt: sed opera istius doctoris propter inanem gloriam praedicantis fuerant mortua, id est, cum peccato facta. ergo non reuiuiscunt per poeni-